

Nem halni ment Erdélybe

2009 június 04. Flag

Szöveg méret

90
Mentés

- 0

Értékelés kiválasztása

Még nincs értékelve

Mérték

Móser Zoltán fantasztikus cikksorozata a régmúlt id?k, az elfelejtett Magyarország kincseit mutatja meg nekünk ebben a párját ritkító sorozatban, mely a Magyar Nemzet hétvégi magazinjának volt elengedhetetlen tartozéka. Utazzon velünk, ismerjük meg együtt Magyarországot egy kicsit másképpen.

„Haldoklik az öreg tanú, / Pet?fi vén körtefája. /
Azt beszélik, hogy ? látta volt a / költ?t halni menni utoljára.”
Kányádi Sándor

A magyar honvédsereg ezernyolcszáznegyvenkilenc július 30-án délután érkezett meg Székelykeresztúrra. Pet?fi nem a sereggel ment, hanem körülbelül egy órával kés?bb, mégpedig katonai fölszerelés nélkül. Gyalókay Lajos, Bem seregében a katonai iroda vezet?je hiteles emlékezése szerint: „… mindnyájan elindultunk, hogy az utcán sorba állított kocsikra felüljünk. Mid?n saját alkalmatosságomon éppen elhelyezkedni akartam, észrevettem Pet?fit, aki szemeit a kocsisoron keres?leg végigjártatva és kezével intve egyenesen felém tartott. Hozzám érkezve így szólított meg: Pajtás… adhatnál nekem egy kis helyet? Egész örömmel, felelém, és ?… a kocsira felpattant… Délben Kelementelkén özvegy Simonné úrn?nek ízléssel berendezett kastélyában állapodtunk meg… Ebéd után azon rendben, mellyel jöttünk, elindultunk Kelementelkér?l, és alkonyatkor minden nevezetesebb incidens nélkül Szitás (most Székely) Keresztúrra érkeztünk.” (Más szemtanúk szerint Bem és serege már délután két óra tájban odaérkezett.)
Arról, hogy Pet?fi itt hol volt elszállásolva, el volt-e egyáltalán, sok vita folyt, az azonban elfogadott tény, hogy a Gyárfás-házban, Vargha Zsigmondnál vacsorázott több tiszt társaságában. Ugyancsak tisztázatlan kérdés, hogy élete utolsó éjszakáját hol és mivel töltötte, de a legvalószín?bb, hogy szállás hiányában csatlakozott a Szakál fogadóban (kocsmában) borozgató tiszttársaihoz.
„Július 31-én reggel 6 órakor indult el Pet?fi az Újszékelyen volt f?hadiszállására, de már ekkor a tábornok és táborkar útban volt Segesvár felé, hol akkor Lüdersz orosz tábornok állott 18 ezer emberrel és 48 ágyúval.” Pet?fi ezúttal is Gyalókay kocsiján utazik. A fiatal tiszt vallomásában (Segesvár és Pet?fi, 1887) ismételten „a magyar nép kegyeletével való üzérkedésnek” mondja az olyan ábrázolásokat, amelyek Pet?fit e napon kardos, lovas, ragyogó egyenruhás harcfinak ábrázolják: „… határozottan tudom és bizonyítom, hogy egész fels? öltözetét azon szerencsétlen napon egy vitorlavászonból készült blúz, (másféle) mellény és nadrág, továbbá egy szürke köpeny képezte, fején egyszer? katonatiszti sapka volt, válláról pedig egy szíjon függ? sárga b?rtáska lógott.”
Délel?tt 10 óra tájban fejez?dött be Segesvár és Fehéregyháza között a két szemben álló fél, a Lüdersz vezette orosz és a Bem vezette kicsiny magyar sereg felállása. Bem nyitotta meg a csatát ágyút?zzel. Gyalókay és Pet?fi ekkor Fehéregyháza utcáján kocsizott: „Mint a harci mén, mely a rohamot jelz? kürt szavára ideges lázzal röpül el?re, Pet?fi is a csata els? jelét meghallva üléséb?l izgatottan felpattant, a kocsiból búcsúzás nélkül leugrott, és sebesen el?reszaladt.”
Ez az utolsó hiteles kép Pet?fir?l – f?zi a fentiekhez Martinkó András irodalomtörténész az általa összeállított dokumentumkötet végén. Mindezt az itt látható kép mellett egy mostanában olvasott vers strófájával toldanám meg:
„Az országhatár nem magyaráz meg semmit / Hasalj mellém a f?be / Lásd a vert sereget azon a délutánon / És hogyha szédülsz a holtak arcába nézz fel” – írja Segesvár cím? szép versében Csokonai Attila. Utolsó sorát kölcsönvéve: Pet?fire s halálára gondolni nekem azt jelenti, hogy nézni e fát, felnézni e fára.

Móser Zoltán, mno.hu

Ajánló